

**IZVJEŠĆE O RADU
ODBORA ZA ŽALBE GRAĐANA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE**

za 2023. godinu

Siječanj 2024. godine

Sadržaj

Poglavlje I. Uvodne napomene	3
Odjeljak A. Osnivanje Odbora za žalbe građana	3
Odjeljak B. Sastav Odbora za žalbe.....	3
Odjeljak C. Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana	4
Poglavlje II. Rad i aktivnosti Odbora za žalbe građana	5
Odjeljak A. Sjednice Odbora za žalbe	5
Odjeljak B. Postupanje povodom žalbi građana	5
Odjeljak C. Žalbe na rad policijskih službenika Granične policije BiH	7
Odjeljak D. Žalbe na rad policijskih službenika SIPA-e	16
Odjeljak E. Žalbe na rad policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	17
Odjeljak F. Ostale aktivnosti Odbora za žalbe građana.....	19

Prilozi

Natemeľju članka 19. stavka (1) točke d) Zakona o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine („SluŹbeni glasnik BiH“, broj 36/08) i članka 5. stavka (1) točke f) Poslovnika o radu Odbora za Źalbe građana na rad policijskih sluŹbenika u policijskim tijelima Bosne i Hercegovine („SluŹbeni glasnik BiH“, broj 84/09), Odbor za Źalbe građana Parlamentarne skupštine BiH je na 36. sjednici, odrŹanoj 29. 1. 2024., usvojio i Parlamentarnoj skupštini BiH podnosi sljedeće

I Z V J E Š Ć E
o radu Odbora za Źalbe građana Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine za 2023. godinu

POGLAVLJE I.

UVODNE NAPOMENE

Odjeljak A. Osnivanje Odbora za žalbe građana

Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Odbor za žalbe građana) osnovan je sukladno Zakonu o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 36/08) kao tijelo Parlamentarne skupštine BiH koje u obavljanju svojih aktivnosti djeluje isključivo na profesionalnim osnovama, ne zastupajući, ne štiteći niti podrivajući interese bilo koje političke stranke, organizacije, udruge ili bilo kojeg naroda u Bosni i Hercegovini.

Odbor za žalbe građana, sukladno Zakonu o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH i Poslovniku o radu Odbora za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 84/09), nadležan je za:

- zaprimanje, evidentiranje, procjenu i prosljeđivanje žalbi na postupanje policijskih službenika u Bosni i Hercegovini, kao i njihovo upućivanje nadležnim policijskim tijelima;
- kontinuirano praćenje u kojoj je fazi predmet;
- iniciranje odgovarajućeg postupka protiv podnositelja žalbe u slučaju lažne ili tendenciozne žalbe;
- vođenje svih odgovarajućih evidencija i baza podataka o žalbama građana protiv policijskih službenika Bosne i Hercegovine, rezultatima istrage i drugim čimbenicima na osnovi kojih je pokrenut stehovni ili kazneni postupak;
- davanje svih informacija podnositelju žalbe u vezi s njegovom žalbom;
- informiranje Parlamentarne skupštine BiH o svome radu te
- obavljanje ostalih poslova propisanih zakonom.

Odjeljak B. Sastav Odbora za žalbe građana

Shodno odredbama Zakona o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture BiH, Odbor za žalbe građana ima sedam članova koji se biraju između uglednih i uvažanih građana koji nisu zaposleni u policijskim tijelima BiH.

Članovi Odbora moraju imati visoku stručnu spremu, najmanje pet članova Odbora moraju biti diplomirani pravnici i u njemu moraju biti zastupljeni svi konstitutivni narodi.

Kandidat za člana Odbora za žalbe građana ne može biti član političke stranke ni osoba osuđena za kazneno djelo, osim za kazneno djelo iz područja sigurnosti prometa.

Za članove Odbora za žalbe građana u mandatnom razdoblju 2021. – 2025. imenovani su¹:

- 1. Boris Buha, predsjednik,**
- 2. Vjekoslav Vuković, prvi zamjenik predsjednika,**
- 3. Semir Šut, drugi zamjenik predsjednika,**
- 4. Hana Korać, članica,**
- 5. Tihomir Marinčić, član,**
- 6. Miroslav Janjić, član, i**
- 7. Merima Šenderović, članica.**

Odjeljak C. Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana

Pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana određen je člankom 1. stavak (2) Zakona o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine, u kojem je navedeno:

Na sva pitanja organizacije i upravljanja te druga pitanja bitna za funkcioniranje tijela uspostavljenih ovim zakonom i odnosa između institucija BiH i odnosa prema pravnim i fizičkim osobama, u mjeri u kojoj nisu propisana ovim zakonom, primjenjuju se Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine i Zakon o upravi.

Shodno navedenoj odredbi, pravni okvir djelovanja Odbora za žalbe građana čine:

- a) Zakon o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 36/08),
- b) Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16),
- c) Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17),
- d) Poslovnik o radu Odbora za žalbe građana ("Službeni glasnik BiH", broj 84/09).

¹ "Službeni glasnik BiH", broj 10/21.

POGLAVLJE II.

RAD I AKTIVNOSTI ODBORA ZA ŽALBE GRAĐANA

Odjeljak A. Sjednice Odbora za žalbe građana

U 2023. godini Odbor za žalbe građana održao je 12 sjednica, kako slijedi:

Sjednice	Datum održavanja sjednica
24. sjednica	12. 1. 2023. od 17.00 sati
25. sjednica	23. 2. 2023. od 17.00 sati
26. sjednica	28. 3. 2023. od 17.00 sati
27. sjednica	25. 4. 2023. od 17.00 sati
28. sjednica	23. 5. 2023. od 17.00 sati
29. sjednica	26. 6. 2023. od 17.00 sati
30. sjednica	6. 7. 2023. od 17.00 sati
31. sjednica	28. 8. 2023. od 17.00 sati
32. sjednica	19. 9. 2023. od 17.00 sati
33. sjednica	23. 10. 2023. od 17.00 sati
34. sjednica	23. 11. 2023. od 17.00 sati
35. sjednica	12. 12. 2023. od 17.00 sati

Na navedenim sjednicama Odbora za žalbe građana razmatrane su ukupno 193 točke dnevnog² reda, pod kojima je analizirano 138 žalbi³ i izvješća nadležnih policijskih tijela na razini Bosne i Hercegovine, 19 informacija i obavijesti nadležnih policijskih agencija te 32 drugih točaka dnevnog reda.

Odjeljak B. Postupanje povodom žalbi građana

U izvještajnom razdoblju Odbor za žalbe građana zaprimio je 149⁴ žalbi koje su se odnosile na rad policijskih službenika u policijskim agencijama na razini Bosne i Hercegovine, i to:

- 124 žalbe podneseno je protiv policijskih službenika Granične policije BiH,
- pet žalbi podneseno je protiv policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA),
- sedam žalbi podneseno je protiv policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH,

² Tijekom 2023. godine četiri predmeta vraćena su na dopunu izvješća nadležnim policijskim agencijama te su ti predmeti najmanje dva puta razmatrani na sjednicama Odbora.

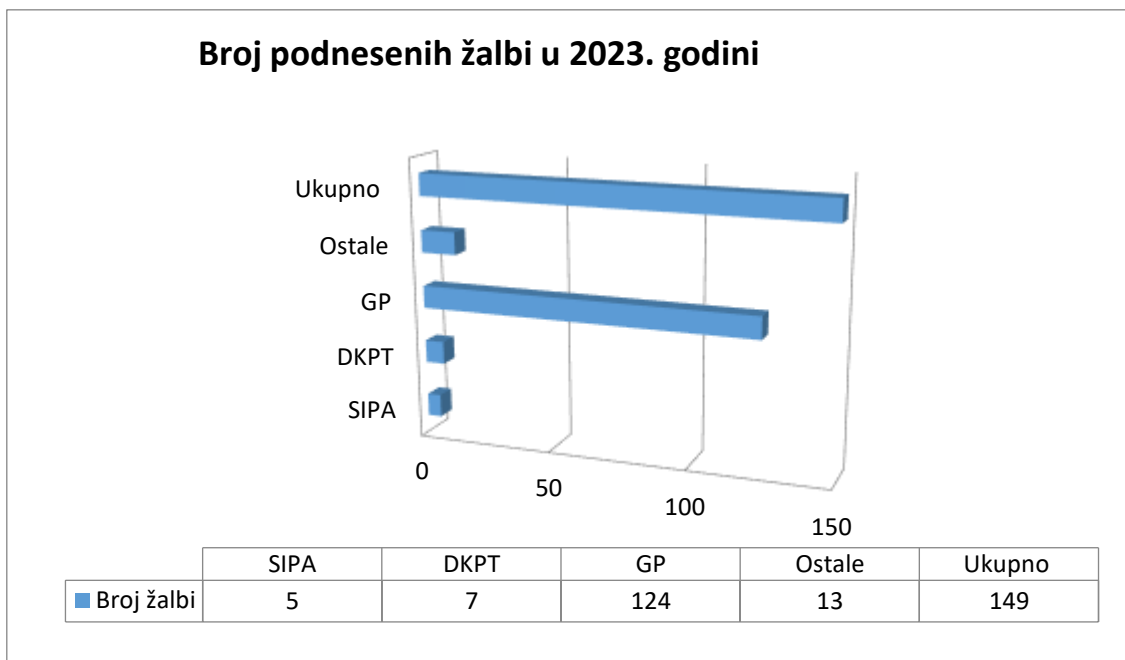
³ U sklopu 138 žalbi razmatrano je i 17 žalbi koje su zaprimljene u 2022. godini.

⁴ Što je u odnosu na 2022. godinu porast za 29 žalbi.

- 13 žalbi podneseno je protiv policijskih službenika različitih policijskih tijela na razini entiteta i kantona, za koje Odbor za žalbe građana nije bio nadležan, te su građanima pružene informacije o tome kojim institucijama trebaju uputiti svoje žalbe.

U 2023. godini putem službene adrese e-pošte Odbora za žalbe građana zaprimljeno je 48 prijava. Na sve upite i prijave pravovremeno je odgovoreno, te su žalbe dostavljene nadležnim institucijama na postupanje. Također, građanima su, po potrebi, dostavljene tražene informacije.

GRAFIKON br. 1

Od ukupnoga broja zaprimljenih žalbi u 2023. godini, Odbor za žalbe građana na sjednicama je razmatrao 138 žalbi.

Postupajući povodom žalbi i izvješća nadležnih policijskih tijela Bosne i Hercegovine, Odbor za žalbe građana je *općim konsenzusom* usvojio 35 zaključaka koji su dostavljeni nadležnim policijskim tijelima. Također, na zahtjev građana upućeno je 11 obavijesti o rezultatima istraga povodom žalbi i jedno mišljenje.

Odjeljak C. Žalbe na rad policijskih službenika Granične policije BiH

Tijekom 2023. godine Odbor za žalbe građana razmatrao je 127 žalbi na rad i postupanje policijskih službenika Granične policije BiH, zajedno s izvješćima o obavljenim preliminarnim provjerama, odnosno provedenim internim postupcima Granične policije BiH.

Odbor za žalbe građana jednoglasno je usvojio 124 izvješća o obavljenim preliminarnim provjerama i internim istragama Granične policije BiH, pri čemu je 120 izvješća prihvaćeno nakon prvog razmatranja, dok su četiri vraćena na dopunu u skladu sa smjernicama Odbora, i to:

- u predmetu broj: 05/2-50-17-106/23, povodom žalbe tvrtke M.F. T, Odbor za žalbe građana je na 25. sjednici odgodio je izjašnjenje o Izvješću Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama broj: 17-07-34-7-285/23 od 31. 1. 2023. U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana zatražio je dopunu Izvješća u dijelu pod točkom i) na stranici broj 7, i to otklanjanjem sljedećih nejasnoća:
 - tko je osoba koja je pristupila policijskom službeniku i predstavila se kao vozač spornog TMV-a jer, s obzirom na dužinu čekanja na graničnom prijelazu, Odbor smatra da je identitet osobe već utvrđen,
 - je li utvrđeno na koji je način vozač TMV-a pribavio potreban Ugovor o najmu te zašto ga nije ranije priložio i na taj način izbjegao višesatno čekanje na graničnom prijelazu,
 - zbog čega nije sastavljeno posebno izvješće policijskih službenika o naknadnom prilaganju potrebnog Ugovora o najmu s navođenjem broja i datuma Ugovora,
 - tko je "izvjesni inspektor Sanjin" i je li uobičajena komunikacija s inspektorima Ministarstva komunikacija i prometa BiH tijekom 24 sata;

- u predmetu broj: 05/2-50-17-1310/23, povodom žalbe građanina B. S., Odbor za žalbe građana je na 30. sjednici odgodio izjašnjenje o dijelu Izvješća Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-4363/23 od 9. 6. 2023., koji se odnosi na način obavljanja KDZ kontrole.

U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana zatražio je dopunu Izvješća na način da se žalitelja ponovno kontaktira i sasluša, kako bi se prikupile sve činjenice s obzirom na to da je iskazao spremnost da surađuje s Graničnom policijom BiH.

 - Odbor je posebno istaknuo primjedbu na činjenicu da nadzorne kamere nisu radile u spornom trenutku obavljanja KDZ kontrole nad žaliteljem, jer bi se na osnovi snimke mogle utvrditi sporne činjenice u vezi s načinom selekcije predmeta i stvari koje su oduzete, odnosno stvari koje su dozvoljene za prenošenje u osobnoj prtljazi,
 - u vezi s tim, Odbor smatra potrebnim utvrditi je li istinit navod podnositelja žalbe da je policijski službenik ocijenio da se praškasta tvar - vegeta, težine 0,5 kg, ne može prenijeti u osobnoj prtljazi, a da je prijenos praškaste stvari - kava, težine 2 kg, dozvoljen, i ako jest, na osnovi čega je tako postupio;

- u predmetu broj: 05/2-50-17-1208/23, povodom žalbe D. T., Odbor za žalbe građana na 34. sjednici odgodio je izjašnjenje o Izvješću Granične policije BiH o obavljenim

preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-6556/23 od 23. 10. 2023. U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana zatražio je dopunu Izvješća na način da se uz Izvješće prilože kopije naknadno dostavljenih dozvola na kojima se nalazi pečat, u cilju jačanja dokazne snage službenih zabilješki policijskih službenika Granične policije BiH koji su obavili graničnu kontrolu;

- u predmetu broj: 05/2-50-17-2163/23, povodom žalbe građanina A. A., Odbor za žalbe građana je na 35. sjednici odgodio izjašnjenje o Izvješću Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-9270/23 od 1. 12. 2023. U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana zatražio je dopunu Izvješća na način da se uzme izjava od podnositelja žalbe i utvrdi je li službenik Uprave za neizravno oporezivanje BiH zabilježio zabranu prelaska granice podnositelju žalbe u vezi s okolnostima navedenim u žalbi i Izvješću Granične policije BiH.

Odbor za žalbe građana u izvještajnom razdoblju nije usvojio tri izvješća Granične policije BiH, i to:

- u predmetu broj: 05/2-50-17-61/23, povodom anonimne prijave protiv policijskog službenika S. H., Odbor za žalbe građana na 27. sjednici nije prihvatio Izvješće Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-607/23 od 14. 3. 2023. Odbor za žalbe građana zatražio je od Unutarnje kontrole Granične policije BiH da ponovno preispita navode iz Izvješća, analizira raspoložive dokaze te dostavi novo izvješće Odboru o okolnostima iznesenim u prijavi, posebno s obrazloženjem postojanja ili nepostojanja elemenata kršenja Etičkog kodeksa i elemenata djela narušavanja ugleda policijskog organa. Odbor za žalbe građana posebno je smatrao spornim mišljenje u Izvješću "bez dovoljno dokaza", tim prije što su svi dokazi bili lako dostupni u elektroničkim medijima, a kako je to i navedeno u Izvješću, u kojem stoji da je "uvidom u pretraživač *googl* s podacima S. H. utvrđeno da su navodi iz anonimne prijave/žalbe objavljeni na više elektroničkih portala (Klix, N1; HMS itd.)";
- u predmetu broj: 05/2-50-17-1208/23, povodom žalbe građanina M. M., Odbor za žalbe građana na 30. sjednici nije usvojio Izvješće Granične policije BiH o provedenom internom postupku, broj: 17-07-34-7-4790/23 od 22. 6. 2023. Naime, Odbor za žalbe građana nije bio suglasan s mišljenjem iz Izvješća te je smatrao kako je trebalo da stoji: "bez dovoljno dokaza". Na osnovi priloženih dokaza može se zaključiti da se građanin vratio s graničnog prijelaza na osnovi sugestije policijskog službenika, dobrovoljno i bez prisile, te u tom postupku policijski službenik M. Đ. nije građaninu izrekao bilo kakvu vrstu zabrane prelaska granice Bosne i Hercegovine;
- u predmetu broj: 05/2-50-17-1407/23, povodom žalbe građanina E. J., Odbor za žalbe građana na 31. sjednici nije usvojio Izvješće Granične policije BiH o obavljenim preliminarnim provjerama, broj: 17-07-34-7-5732/23 od 11. 7. 2023. U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana smatrao je žalbu građanina opravdanom te nije bio suglasan sa zaključkom iz Izvješća "bez dovoljno dokaza". Izvješće Granične policije BiH u vezi s predmetnom žalbom nije sukladno s važećim zakonskim i podzakonskim propisima. Naime, Sporazum o tranzitu, na kojem se temelji Izvješće,

odnosi se isključivo na službena vozila, ne i na prijelazak privatnih vozila preko državne granice bezobavljanja propisane granične kontrole i provjere. Odbor za žalbe građana zatražio je ponavljanje istrage i da se u kontekstu važećih propisa preispita odgovornost policijskih službenika na koje se žalba odnosi.

Razmatrajući žalbe i izvješća o obavljenim preliminarnim provjerama i internim istragama Granične policije BiH, Odbor za žalbe građana usvojio je i sljedeće zaključke u vezi s predmetima:

- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-61/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim je pozvao ravnatelja Granične policije BiH da poduzme odgovarajuće mjere, posebno u dijelu ograničenja javnih istupa policijskog službenika S. H.-a, te u tom smislu postupi prema točki III. Zaključka Odbora broj: 05/2-50-15-453-3,4/21 od 22. 4. 2021., a koji je donesen po gotovo istovjetnoj prijavi protiv imenovanog u vezi s javim istupom. Odbor je konstatirao da već treći puta razmatra prijave na javno djelovanje policijskog službenika S. H.-a, a koje nesumnjivo narušavaju ugled policijskog tijela – Granične policije BiH. Također, cijeneći činjenicu da su u dosadašnjoj praksi izricane stegovne sankcije za znatno manje prijestupe u pogledu istupanja policijskih službenika Granične policije BiH u javnom prostoru, Odbor je zatražio ograničavanje javnih istupa policijskog službenika S. H.-a, koji nastupa u ime Granične policije BiH, u smislu prestanka korištenja javnog prostora za osobne i političke obračune. Postojanje suglasnosti ravnatelja Granične policije BiH za istupanje policijskog službenika S. H.-a u javnosti ne oslobađa ga od sadržaja iznesenih stavova, za koje se može izvan svake sumnje utvrditi da štete ugledu policijskog tijela;⁵
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1209/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim se sugerira Graničnoj policiji BiH da poduzme operativne aktivnosti u cilju utvrđivanja postojanja indicija o ponašanju imenovanog policijskog službenika Granične policije BiH koje je suprotno važećim propisima, odnosno indicija o ponašanju kojim se narušava ugled policijskog tijela;
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1310/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim sugerira Graničnoj policiji BiH da, u svakom pojedinačnom slučaju, od građana prijavitelja nastoje pribaviti što više mogućih kontakata (*e-mail*, telefon, adresa itd.) kako bi se, i prijaviteljima i Unutarnjoj kontroli Granične policije BiH, olakšao međusobni pristup i komuniciranje, a sve u cilju pribavljanja što relevantnijih činjenica i dokaza tijekom provođenja istrage;
- u vezi s predmetima broj: 05/2-50-17-1469/23 i broj: 05/2-50-17-1780/23, povodom žalbe građanke M. T., Odbor za žalbe građana ističe potrebu da se s posebnom pozornošću obavljaju granične provjere i kontrole maloljetnih osoba jer, iako su predmeti ocjenjeni "bez dovoljno dokaza", postoje jasne indicije, shodno detaljnim opisima prijaviteljice, da su se predmetni događaji doista i dogodili;
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1677/23, Odbor za žalbe građana nije bio suglasan s kvalifikacijom žalbe "neosnovana", već je smatrao da, s obzirom na specifičnost cijelog predmeta i utvrđenih činjenica, treba stajati "bez dovoljno dokaza";

⁵ Granična policija BiH je, aktom broj: 17-07-34-7-607/23 od 13. 9. 2023., obavijestila Odbor da policijski službenik S. H., od trenutka dostave Zaključka Odbora, nije dao niti jednu službenu izjavu za medije u ime Granične policije BiH.

- u vezi s predmetima broj: 05/2-50-17-1406/23 i broj: 05/2-50-17-1771/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim je zatraženo od Granične policije BiH da dostavi pregled stanja zastava, jarbola i sajli za podizanje zastava, iskazano pojedinačno za svaki granični prijelaz, s obzirom na učestale žalbe građana koje se odnose na neisticanje ili nepropisno isticanje državnog obilježja zastave Bosne i Hercegovine na pojedinim graničnim prijelazima Bosne i Hercegovine. Posebno treba navesti jesu li zastave propisno istaknute, je li potrebno zamijeniti zastave, odnosno popraviti jarbol i sajle, te je li Granična policija BiH podnosila zahtjeve za zamjenu i popravak Upravi za neizravno oporezivanje BiH;⁶
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-1879/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim se traži od Granične policije BiH da dostavi detaljno pojašnjenje pravne osnove na temelju koje se postupa prilikom zabrane prelaska državne granice određenim putničkim vozilima;
- u vezi s predmetom broj: 05/2-50-17-2065/23, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim smatra opravdanim preporuku Unutarnje kontole Granične policije BiH da voditelji organizacijskih jedinica trebaju upozoriti policijske službenike na obvezu propisnog nošenja službene odore.

Među razmatranim žalbama i navodima iznesenim u njima, za njih 13 utvrđena je osnovanost te je podnesen zahtjev za pokretanje stegovnog postupka protiv odgovornih policijskih službenika, 70 navoda ocijenjena su "neosnovanima", dok je za prijavu 60 djela, prema izvješćima Granične policije BiH, utvrđeno da "nema dovoljno dokaza".

U svim predmetima u kojima je, prema izvješćima Granične policije BiH, podnesen zahtjev za provođenje stegovnog postupka zatraženo je da Granična policija BiH, nakon okončanja stegovnih postupaka protiv policijskih službenika, o rezultatima postupka izvijesti Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH. Prema informacijama Granične policije BiH, okončano je osam stegovnih postupaka, pri čemu su u pet postupaka izrečene stegovne sankcije – novčane kazne u trajanju od dva do šest mjeseci, kazneni bodovi te obustavljanje unaprjeđenja u viši čin, odnosno stegovne mjere za lakšu povredu službene dužnosti, dok u tri postupka nije utvrđena odgovornost policijskih službenika za djela za koja su se teretili.

U dva predmeta podnesen je zahtjev za pokretanje stegovnog postupka protiv odgovornih policijskih službenika Granične policije BiH, pri čemu je jedan policijski službenik već suspendiran do okončanja postupaka.

⁶ Granična policija BiH, aktom broj: 17-07-04-3-330-22/23 od 3. 10. 2023., dostavila je informaciju u kojoj je istaknuto da je člankom 14. stavak (1) Zakona o graničnoj kontroli ("Službeni glasnik BiH", br. 53/09, 54/10 i 47/14) propisano da je Uprava za neizravno oporezivanje BiH nadležna za poslove izgradnje, dogradnje, rekonstrukcije, upravljanja i održavanja objekata i infrastrukture na graničnim prijelazima, a Pravilnikom o standardima i uvjetima izgrađenosti i opremljenosti graničnih prijelaza ("Službeni glasnik BiH", broj 90/17) propisano je da planiranje, izgradnju i opremanje graničnih prijelaza provodi nadležno tijelo za upravljanje i održavanje graničnih prijelaza, odnosno Uprava za neizravno oporezivanje BiH. Člankom 3. stavak (6) navedenog pravilnika propisano je da svi granični prijelazi moraju biti opremljeni urednim, čistim i pravilno istaknutim zastvama Bosne i Hercegovine.

Granični prijelazi Bosne i Hercegovine na kojima su građani tijekom 2023. podnosili žalbe na postupanje policijskih službenika Granične policije BiH su:

Granični prijelaz BiH	Broj žalbi
MGP Aerodrom Sarajevo	9
MGP Aerodrom Banja Luka	6
MGP Aerodrom Tuzla	8
MGP Gradiška	3
MGP Izačić	7
MGP Velika Kladuša	3
MGP Brod	1
MGP Bosanski Šamac	3
MGP Orašje	4
MGP Šepak	1
MGP Vardište	2
MGP Zupci	2
MGP Hum	2
MGP Uvac	2
MGP Novi Grad	3
PGP Gorica	1
MHP Metaljka	1
MGP Brčko	1
PGP Hadžin potok	1
MGP Doljani	1
MGP Klobuk	4
MGP Maljevac	1
MGP Kozarska Dubica	1
MGP Svilaj	1
GP Kamensko	1
MGP Crveni grm	1
MGP Bijača	5
MGP Karakaj	2
MGP Neum	3
MGP Šćepan polje	1
MGP Prisika	1
MGP Orahovlje	1
MGP Rača	1

Među žalbama, tijekom izvještajnog razdoblja, njih 13 odnosilo se na više graničnih prijelaza i Graničnu policiju BiH općenito, a bile su u vezi sa zadržavanjem i detaljnim kontrolama vozila i putnika na graničnim prijelazima i graničnom pojasu.

Ostalih 30 žalbi nisu u vezi s povredom službene dužnosti policijskih službenika u tijeku rada, već su uglavnom okarakterizirane kao žalbe koje su proizvod osobnih sukoba između podnositelja žalbe i policijskih službenika.

Razlozi za podnošenje žalbi na rad policijskih službenika Granične policije BiH

Razlozi⁷ za podnošenje žalbi mogu se podijeliti na sljedeće:

1. Neprimjerena komunikacija, zlouporaba položaja, drsko i neprofesionalno ponašanje policijskih službenika (49 osnova za podnošenje žalbi)

Odbor za žalbe građana u više je navrata skretao pozornost Graničnoj policiji BiH na obvezu poštivanja kodeksa ponašanja policijskih službenika, s posebnim naglaskom na ophođenje i komunikaciju s građanima prilikom kontrole prelaska granice. Prilikom razmatranja žalbi, konstatirano je da je u većini slučajeva nezadovoljstvo građana uvjetovalo neprimjerenom, suvišnom komunikacijom policijskih službenika te u nekim slučajevima drskim i neprofesionalnim postupcima policijskih službenika.

Odbor za žalbe građana uvijek ističe stav da Granična policija BiH treba kontinuirano policijskim službenicima skretati pozornost na izbjegavanje nepotrebne i prekomjerne komunikacije s građanima te na obvezu dosljednog poštivanja etičkog kodeksa i pravila službe.

U vezi s tim, Ured za profesionalne standarde i unutarnju kontrolu GPBiH dao je preporuku da, u vezi s nepotrebnom komunikacijom, bespotrebним nespozumom i nerazumjevanjem, na teren treba uputiti akt kojim bi se policijskim službenicima skrenula pozornost na ophođenje sa strankama i poštivanje odredaba Etičkog kodeksa policijskih službenika Granične policije BiH i Instrukcije o pravilima ponašanja i međusobnim odnosima policijskih službenika Granične policije BiH.

Također, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim smatra opravdanim preporuku Ureda za profesionalne standarde i unutarnju kontrolu GPBiH da voditelji organizacijskih jedinica trebaju upozoriti policijske službenike na obvezu propisnog nošenja službene odore.

Glede osnovanosti navoda u ovim žalbama, a nakon provođenja istraga, utvrđena je osnovanost u sedam predmeta te su podneseni prijedlozi za vođenje stegovnog postupka protiv odgovornih policijskih službenika za težu povredu službene dužnosti, dok je u jednom predmetu policijski službenik suspendiran do okončanja postupka.

2. Prijave koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH (10 osnova za podnošenje žalbi)

Od deset slučajeva prijave koruptivnog djelovanja, samo u jednom je dokazana osnovanost navoda iz žalbi te su pokrenuti stegovni postupci za težu povredu službene dužnosti, a potrebne informacije dostavljene su i Tužiteljstvu BiH. U šest slučajeva prijave koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH navodi nisu mogli biti ni potvrđeni ni odbačeni jer nije bilo dovoljno dokaza za to, dok su tri prijave ocijenjene neosnovanim. U većini ovih predmeta korišteni su dokazi prikupljeni s videonadzora na predmetnim

⁷ U jednoj žalbi istaknuto je više navoda i osnova po kojima se žalba podnosi.

graničnim prijelazima, a što je u skladu sa stalnim isticanjem potrebe Odbora za žalbe građana za uspostavljanjem funkcionalnog sustava videonadzora na svim graničnim prijelazima, kako bi se mogla smanjiti mogućnost koruptivnog djelovanja policijskih službenika Granične policije BiH svela na najmanju moguću mjeru.

3. Predugo zadržavanje na graničnim prijelazima, posebne kontrole prilikom prelaska granice Bosne i Hercegovine te kontrole u graničnom pojasu (56 osnova za podnošenje žalbe)

Među razmatranim predmetima, u tri slučaja utvrđena je osnovanost žalbe, u 14 slučajeva navodi iz prijave nisu mogli biti ni potvrđeni ni odbačeni jer nije bilo dovoljno dokaza za to, dok je u ostalim predmetima utvrđeno da za 39 navoda u postupanju policijskih službenika Granične policije BiH nisu utvrđene nepravilnosti ni povrede mjerodavnih zakona.

U vezi s prijavama građana koje su se odnosile na posebne granične kontrole i zadržavanja na graničnim prijelazima, Odbor za žalbe građana utvrdio je da su navodi iz prijave točni, ali da su poduzete radnje u konkretnim slučajevima sastavni dio procedura Granične policije BiH i sukladne su sa zakonskim propisima koji su na snazi u Bosni i Hercegovini.

S druge strane, predugo zadržavanje na graničnim prijelazima uvjetovano je objektivnim okolnostima na graničnim prijelazima, kao što su neposjedovanje važećeg "zelenog kartona" i druge dokumentacije propisane zakonskim i podzakonskim aktima u Bosni i Hercegovini za prelazak granice te pojačana frekvencija putnika na graničnim prijelazima.

Osim navedenog, kao poseban problem istaknut je nedovoljan broj policijskih službenika koji bi mogli pravovremeno obavljati sve poslove i radne zadatke, a s čime se Granična policija BiH već duže vrijeme suočava. Međutim, u izvještajnom razdoblju je, zbog povećane frekvencije putnika, ovaj problem posebno postao vidljiv. Naime, nedovoljan broj policijskih službenika, posebno na najfrekventnijim graničnim prijelazima, obavlja poslove granične provjere putnika, putničkih motornih vozila, autobusa i terenih motornih vozila na ulazu u Bosnu i Hercegovinu i izlazu iz Bosne i Hercegovine. Zbog učestalih žalbi građana da na graničnim prijelazima nije otvoren dovoljan broj kontrolnih linija, Granična policija BiH dala je pojašnjenje da, kada se smanji intenzitet prometa terenih motornih vozila i autobusa, policijski službenici pristupaju otvaranju dodatnih kontrolnih linija kako bi se smanjilo vrijeme čekanja na prijelaz državne granice.

Zbog učestalih žalbi građana da im je prilikom granične kontrole usmeno izrečena zabrana prelaska državne granice punktičnog motornog vozila, bez izdavanja bilo kakvog pisanog akta, Odbor za žalbe građana usvojio je zaključak kojim se traži od Granične policije BiH da dostavi detaljno pojašnjenje pravne osnove na temelju koje se postupa prilikom zabrane prelaska državne granice određenim putničkim motornim vozilima.

4. Ostale žalbe (25 osnova za podnošenje žalbe)

Ostale žalbe odnose se na pitanja narušenih međusobnih osobnih odnosa između građana i policijskih službenika Granične policije BiH ili se pak općenito odnose na postupanje policijskih službenika izvan obavljanja službe na graničnim prijelazima Bosne i Hercegovine.

Povećan je broj žalbi koje se odnose na nasilje i prijetnje, među kojima je za tri utvrđena osnovanost navoda iz žalbe, pri čemu su dva policijska službenika oglašena krivim za težu povredu službene dužnosti, dok je jedan policijski službenik suspendiran do okončanja stegovnog postupka.

I u ovom izvještajnom razdoblju bile su aktualne žalbe koje su se odnosile na neisticanje zastave Bosne i Hercegovine na graničnim prijelazima, odnosno prijave oštećenja zastava ili njihovo pogrešno isticanje na jarbolima. Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH usvojio je zaključak kojim je zatražio od Granične policije BiH da dostavi pregled stanja zastava, jarbola i sajli za podizanje zastava iskazano pojedinačno za svaki granični prijelaz.

Posebno je zatražena informacija o tome jesu li zastave propisno istaknute, je li potrebno zamijeniti zastave, odnosno popraviti jarbole i sajle, te je li Granična policija BiH podnosila zahtjeve za zamjenu i popravak Upravi za neizravno oporezivanje BiH.

Granična policija BiH je, aktom broj: 17-07-04-3-330-22/23 od 3. 10. 2023., dostavila informaciju u kojoj je istaknuto da je člankom 14. stavak (1) Zakona o graničnoj kontroli ("Službeni glasnik BiH", br. 53/09, 54/10 i 47/14) propisano da je Uprava za neizravno oporezivanje BiH nadležna za poslove izgradnje, dogradnje, rekonstrukcije, upravljanja i održavanja objekata i infrastrukture na graničnim prijelazima, a Pravilnikom o standardima i uvjetima izgrađenosti i opremljenosti graničnih prijelaza ("Službeni glasnik BiH", broj 90/17) propisano je da planiranje, izgradnju i opremanje graničnih prijelaza provodi nadležno tijelo za upravljanje i održavanje graničnih prijelaza, odnosno Uprava za neizravno oporezivanje BiH. Člankom 3. stavak (6) navedenog pravilnika propisano je da svi granični prijelazi moraju biti opremljeni urednim, čistim i pravilno istaknutim zastvama Bosne i Hercegovine.

I dalje je aktualno pitanje putovanja maloljetnih osoba bez suglasnosti drugog roditelja. Sve žalbe ocijenjene su neosnovanim jer su sve maloljetne osobe posjedovale važeće putne isprave, putovale su u pratnji jednog roditelja i ni u jednom slučaju tijelo nadležno za izdavanje putnih isprava nije zaprimilo bilo kakav zahtjev, naredbu ili rješenje drugog nadležnog tijela o zabrani putovanja ili posebnim uvjetima putovanja za maloljetne osobe zbog kojih su žalbe podnesene. Svim podnositeljima žalbi dane su potrebne informacije i pojašnjenja u vezi s predmetnim pitanjima od Granične policije BiH.⁸

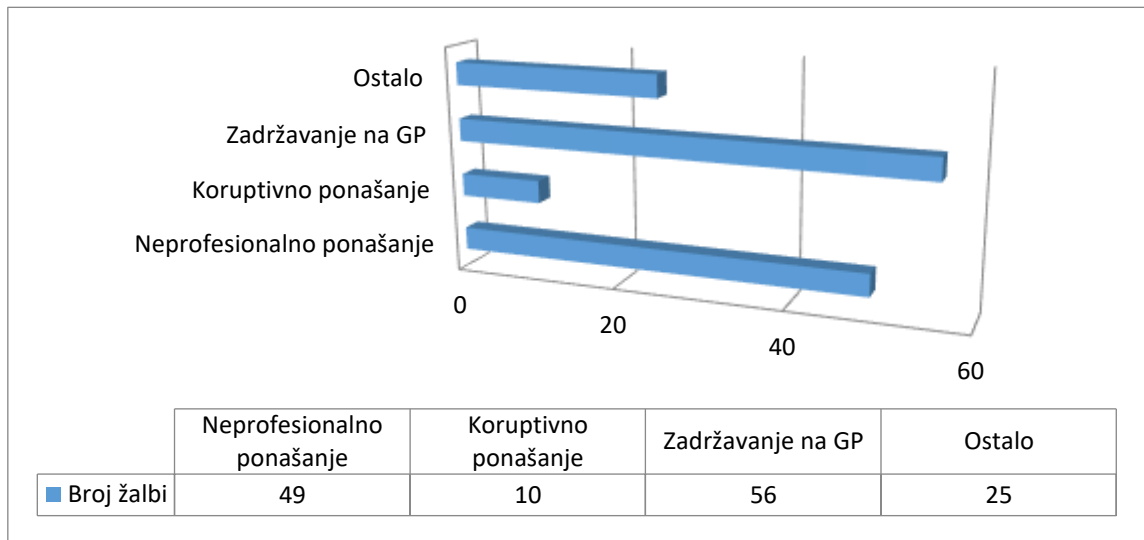
⁸ Članak 18. stavak (2) Zakona o putnim ispravama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 1/99, 9/99, 10/01, 27/00, 32/00, 47/04, 53/07, 15/08, 33/08, 39/08 i 60/13):

"Za maloljetne, odnosno poslovno nesposobne osobe, zahtjev za izdavanje putnih isprava podnosi jedan od roditelja uz suglasnost drugog roditelja, odnosno drugi zakonski zastupnik";

Članak 8. stavak (2) Zakona o putnim ispravama:

"Nositelj putne isprave državljanin BiH, mlađi od 14 godina, odnosno poslovno nesposobne osobe mogu putovati u inozemstvo u pratnji jednog ili oba roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno skrbnika, odnosno mora imati suglasnost oba roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno skrbnika, ovjerenu kod nadležnog tijela, ako putuje u pratnji druge osobe."

GRAFIKON br. 2 (GPBiH)
Broj žalbi po razlozima podnošenja

Odjeljak D. Žalbe na rad policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA)

U 2023. godini Odbor za žalbe građana razmatrao je pet žalbi podnesenih na rad i postupanje policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu.

Odbor za žalbe građana usvojio je pet izvješća o provedenoj internoj istrazi Državne agencije za istrage i zaštitu, pri čemu su četiri izvješća prihvaćena nakon prvog razmatranja, dok je jedno vraćeno na dopunu u skladu sa smjernicama Odbora.

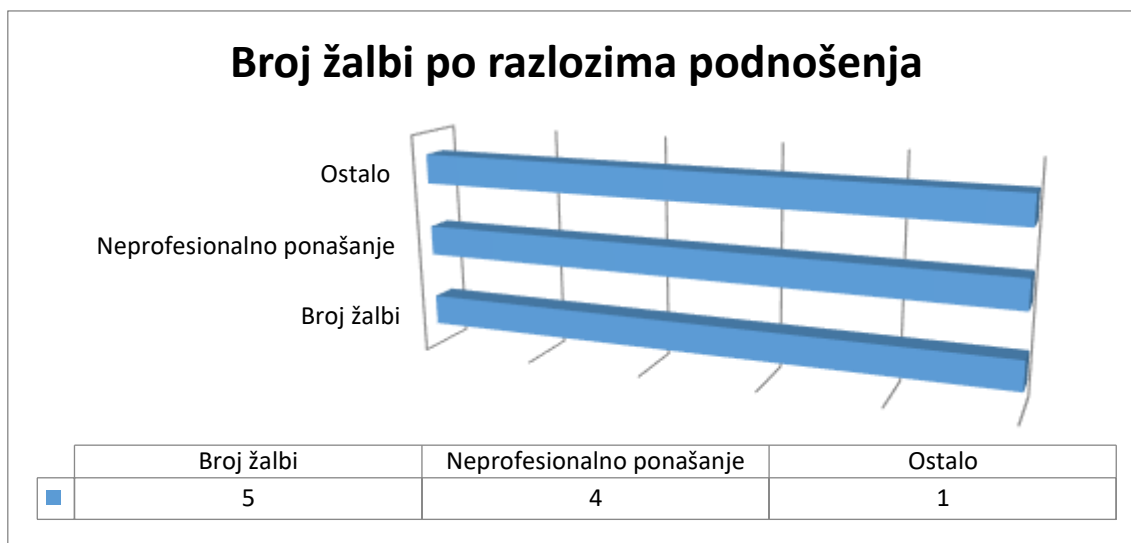
Naime, u predmetu broj: 05/2-50-17-541/23 Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH odgodio je izjašnjenje o Obavijesti Državne agencije za istrage i zaštitu o provedenom internom postupku, broj: 16-08-34-3-1718-4/23 od 19. 5. 2023.

U vezi s ovim predmetom, Odbor za žalbe građana zatražio je od Državne agencije za istrage i zaštitu dostavu detaljnijeg izvješća s jasnim navođenjem činjenica na osnovi kojih bi se nedvosmisleno moglo utvrditi na što se žalba odnosi i na kojim se dokazima temelji zaključak o neosnovanosti žalbe.

Nakon analize svih žalbi koje su razmatrane u 2023. godini, Odbor za žalbe građana Parlamentarne skupštine BiH zaključio je da u postupanju policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu i nadležnih tijela nisu utvrđene nepravilnosti ni povrede mjerodavnih zakona.

Razlozi za podnošenje žalbi protiv policijskih službenika Državne agencije za istrage i zaštitu uglavnom su se odnosili na neprofesionalno ponašanje i zlouporabu službenog položaja policijskih službenika ili su pak rezultat osobnih sukoba između građanina i policijskog službenika.

GRAFIKON br. 3 (SIPA)

Odjeljak E. Žalbe na rad policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH (DKPT)

U izvještajnom razdoblju Odbor za žalbe građana razmatrao je šest žalbi podnesenih na postupke policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, od koji su se tri odnosile na postupanje istog policijskog službenika.

Odbor za žalbe građana usvojio je tri izvješća o provedenoj internoj istrazi Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH.

Razmatrajući žalbe broj: 05/2-50-17-1500/22, broj: 05/2-50-17-316/23 i broj: 05/2-50-17-482/23, Odbor za žalbe građana odgodio je izjašnjenje o Izvješću Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH o provedenom internom postupku.

Kako je u ovim predmetima utvrđeno da je bilo povrede službene dužnosti u postupanju policijskog službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, a što je i konstatirano u izvješćima, te da je protiv policijskog službenika D. K. upućen prijedlog za pokretanje stegovnog postupka, Odbor za žalbe građana obvezao je Direkciju za koordinaciju policijskih tijela BiH da ga, po okončanju postupka, obavijesti o njegovom ishodu.

Također, cijeneći činjenicu da su do sada podnesene četiri žalbe⁹ protiv policijskog službenika D. K. s istom ili sličnom osnovom podnošenja te da je u svim žalbama istaknuto kako se D. K. predstavljao kao visokopozicionirani policijski službenik Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Odbor za žalbe građana iznio je stav da rukovodstvo ove policijske agencije treba poduzeti potrebne mjere s ciljem zaštite ugleda i digniteta Direkcije.

Ne prejudicirajući mjere koje će rukovodstvo poduzeti, Odbor za žalbe građana istaknuo je stav da su ispunjeni uvjeti za primjenu članka 112. Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 27/04, 63/04, 5/06, 33/06, 58/06, 15/08, 35/09 i 7/12).

S ciljem zaštite integriteta rada policijskih agencija i sprječavanja potencijalnih negativnih posljedica koje bi mogle nastati postupanjem pojedinih policijskih službenika, Odbor za žalbe građana zahtijevao je od rukovodstva Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH da o poduzetim mjerama dostavi informaciju.

U vezi s ovim predmetima, Odbor za žalbe građana zatražio je od Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH dostavu svih informacija od Tužiteljstva BiH i Tužiteljstva Kantona Sarajevo o ishodu istraga po predmetnom pitanju, a koje joj budu dostupne.

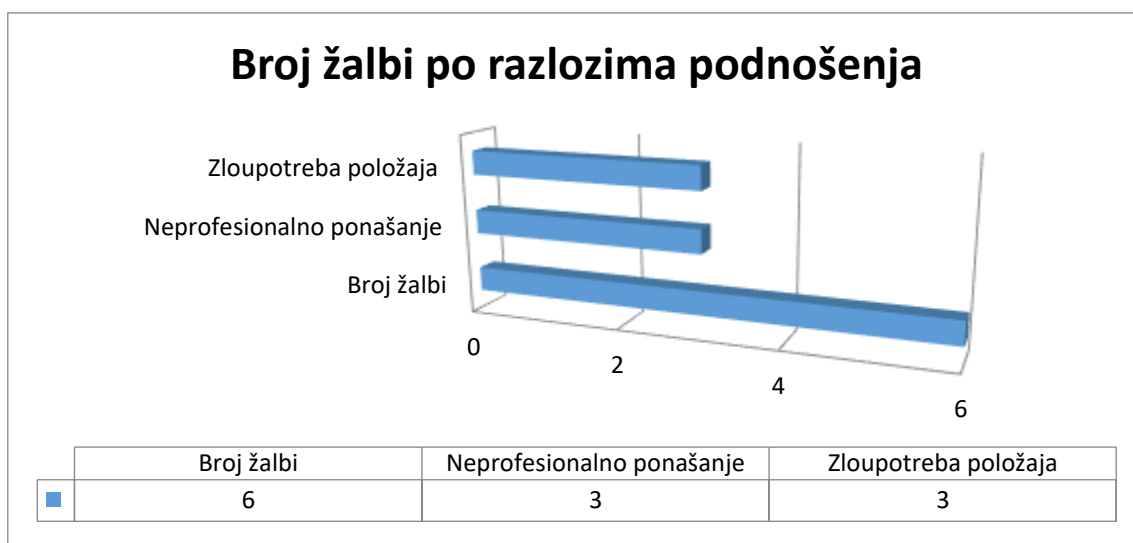
Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH dostavila je informaciju broj: 20-02-07-4-402-15/23, a u vezi sa zaključkom Odbora, u kojoj je istaknuto da je policijski službenik D. K. suspendiran do okončanja stegovnih postupaka.

⁹ Među ovim žalbama treba imati u vidu i žalbu građanina D. M., broj: 05/2-50-17-530/22, dostavljenu aktom DKPT-a broj: 20-02-07-4-673-8/22

Za ostale predmete Odbor za žalbe građana zaključio je da u postupanju policijskih službenika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH i nadležnih tijela nisu utvrđene nepravilnosti ni povrede mjerodavnih zakona.

Razlozi za podnošenje žalbi uglavnom se odnose na neprimjereno i neprofesionalno ponašanje policijskih službenika te na neprimjerenu komunikaciju s građanima.

GRAFIKON br. 4 (DKPT)

Odjeljak F. Ostale aktivnosti Odbora za žalbe građana

Odbor za žalbe građana je, u skladu s Planom rada za 2023. godinu, realizirao dva posjeta, i to:

Posjeta	Datum posjete
Graničnoj policiji BiH	23. 5. 2023.
Jedinici Granične policije BiH Aerodrom Sarajevo	12. 12. 2023.

Članovi Odbora jendoglasno su istaknuli potrebu da se Graničnoj policiji BiH pruži podrška u smislu unaprjeđenja profesionalnih standarda, unaprjeđenja sistematizacije radnih mjesta u skladu s potrebama modernog uređenja Granične policije BiH te povećanja kapaciteta i opremljenosti Granične policije BiH. Posebno je uočena potreba u pogledu kadrovske popune, imajuću u vidu novonastalu okolnost u vezi s ulaskom Republike Hrvatske u schengenski prostor, što će imati za posljedicu povećanje pritiska na Graničnu policiju BiH u obavljanju granične kontrole. Sve navedeno utjecalo bi na preveniranje pojava koje je Odbor uočio i ukazivao na njih tijekom postupanja povodom žalbi građana.

Zbog većeg broja pritužbi građana koje su se odnosile na dužinu čekanja na Međunarodnom graničnom prijelazu Aerodrom Sarajevo, Odbor za žalbe građana održao je sastanak s rukovodstvom Jedinice Granične policije BiH Aerodrom Sarajevo kako bi se sagledali uzroci nezadovoljstva građana.

Na sastanku je utvrđeno da Jedinici nedostaje dovoljan broj policijskih službenika i da poslove obavljaju maksimalnim angažiranjem raspoređenog broja policijskih službenika. Posebno je istaknuto da policijske službenike dodatno opterećuje i obveza obavljanja KDZ kontrole na samom aerodromu, što je jedinstven primjer u Europi da su ti poslovi u nadležnosti Granične policije BiH, a ne aerodromskog operatera. Rješenjem ovog pitanja u značajnoj mjeri bi se povećao broj policijskih službenika koji bi mogli obavljati kontrole putovnica.

Također je zabilježena i činjenica da je na Aerodromu Sarajevo višestruko povećan broj putnika, a to povećanje do sada nije pratilo i povećanje broja policijskih službenika.

Suradnja članova Odbora za žalbe građana i policijskih agencija Bosne i Hercegovine je izuzetno dobra. Ovom prilikom potrebno je naglasiti i pohvaliti stručan, temeljit i izuzetno profesionalan rad i ponašanje službenika koji rješavaju predstavke građana u Graničnoj policiji BiH, Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH te Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, kao i predstavnika policijskih agencija koji su nazočni sjednicama Odbora.

Korektan i profesionalan odnos Odbora prema agencijama i obratno daje puni doprinos razumijevanju određenih pojava, a na koje je Odbor prema zakonu obvezan promptno reagirati kako bi se standardi u postupanju policijskih službenika podigli na višu razinu, s jedne strane, a s druge strane, zaštitili građani od svake vrste neprimjerenog ponašanja policijskih službenika.

Odbor za žalbe građana posebno naglašava angažman policijskih službenika u jedinicama unutarnje kontrole te potrebu jačanja kapaciteta ovih organizacijskih jedinica, kako kadrovski tako i tehnički.

Uzimajući u obzir sve provedene aktivnosti Odbora za žalbe građana, može se zaključiti da je Odbor sve obveze i aktivnosti predviđene Zakonom o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture u BiH, Poslovníkom o radu Odbora za žalbe građana i Planom rada za 2023. godinu ispunio u potpunosti, odnosno u dijelu u kojem za realizaciju pojedinih aktivnosti nisu bila potrebna dodatna novčana sredstva.

Shodno navedenome, Odbor za žalbe građana, uz Izvješće o radu za 2023. godinu, predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH usvajanje sljedećih zaključaka:

1. Pozivaju se Ministarstvo sigurnosti BiH, Granična policija BiH i Ministarstvo komunikacija i prometa BiH da započnu proces prijenosa nadležnosti i obveze obavljanja KDZ kontrole na aerodromima u Bosni i Hercegovini na upravitelje aerodroma u skladu s europskom praksom.
2. Obvezuju se nadležna ministarstva i institucije Bosne i Hercegovine da pristupe realizaciji zaključaka iz Izvješća o radu Odbora za žalbe građana za 2022. godinu, koje je Parlamentarna skupština BiH usvojila i dostavila na nadležno postupanje.

**Predsjednik
Odbora za žalbe građana
Parlamentarne skupštine BiH
Boris Buha**

Prilozi:

- *Tablični prikaz održanih sjednica i nazočnosti članova Odbora u 2023. godini*

Prilog 1:

- *Tablični prikaz održanih sjednica i nazočnosti članova Odbora u 2023. godini*

Broj i datum održavanja sjednice	Boris Buha	Vjekoslav Vuković	Semir Šut	Hana Korać	Merima Šenderović	Miroslav Janjić	Tihomir Marinčić
24. sjednica 12. 1. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
25. sjednica 23. 2. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
26. sjednica 28. 3. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
27. sjednica 25. 4. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
28. sjednica 23. 5. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
29. sjednica 26. 6. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
30. sjednica 6. 7. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
31. sjednica 28. 8. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
32. sjednica 19. 9. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
33. sjednica 23. 10. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
34. sjednica 23. 11. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
35. sjednica 12. 12. 2023.	+	+	+	+	+	+	+
Ukupno	12/12	12/12	12/12	12/12	12/12	12/12	12/12
Postotak (%)	100	100	100	100	100	100	100